BAGILLA
25
Astartea
Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 irko. iru llez
Bilbao'atazkua.. 11,25 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzarrijetakuak 112,50 " "

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.019 zenbakija

Egunekua

"Euzkerea"

Ila birik bateko aldizkingi edeŕ au, eskubetaratu yaku.

Azkenengo eskubetaratu yakun au, VII urteko II aroko VIII zenbakija da, ta epala ta joŕala'ri yaokana.

Ikusten danez, lenago bere egunian zintzo-zintzo etoŕten yakun aldizkingi begiko au, etzera-samaŕ yabilku.

Atzeratuta ibilŕe onen eŕu gustija be, baña, ezta beronena, igazi zan uŕila'ko matxiñadiak soŕtu ebazan naste-boŕastiena baño.

Naste areik atzeratu-egin eben, ba. Eta atzerakada a auŕerantz irabazteko, astija biaŕ dau.

Beraz, irakuŕle, oraingo atzerakadatxu au, azketsi dagijogun, eta baŕuban dakaŕkuzan irakuŕgai irakuŕgaŕijak irakuŕten asi geyakijozan.

Astiro ta gogo-onez irakuŕten ba-dozuz, atsegin ixango yatzuzala uste dogu.

Ona 'emen izpijuŕa:

"Dos artículos etimológicos".

"Notas euzkeralógicas". — Aŕatia eta Ageŕe'taŕ Jon Mikel.

"En torno a una cuestión".—Uŕetxa.

"Orail".—Endaitz.

"El folk-lore musical vasco en Araba". José de Uruñuela.

"Espetxekuarena".—Lauaxeta.

"La vida del Euskera".—Mibisus.

"Las flexiones del pretérito del verbo transitivo".—Nabaŕiztaŕa.

"El bertsolarismo vasco".—Otto Wundt

"Birila Deuna".—Nabaŕiztaŕa.

"Izpaŕak"—G. E. A.

Guzurra dirudi

Bai, guzuŕa dirudi, baña ezta guzuŕa, egi-egija baño.

Euzkerea-buru, diñardugu, irakuŕle, ezpayetarako bakaŕik abotan aŕtuta darabilgun euzkera gaxua dala-ta.

Bilbao'ko euzko - ikastolaetako ikasle gastetxubak-eta, euren abendelia ikasi dagijentzat, euzko-basetxietara bidaldeteko asmuetan dabiltzana, irakuŕiko zenduben, ba.

Bilbao'n, guraso euzkeldunen eta euzko-abeŕtzalien seme-alabatxubak ixanda be, euzkerarik ezin ikasi ei-dabe, ba. Seme-alabai euzkeraz irakastia gura ba-da, euzkeraz baño egingo eztan basetxietara bidaldutia, biaŕezkua ei-da.

Beste ele batzuk, ostera, englanderaz-eta, irakuŕle, Bilbao'tik iñora urten biaŕik barik ikasten daben umiak ba-dire.

Guzuŕa dirudijana ixango da, baña ezta guzuŕa, egi-egija baño.

Guk egija dala diñogun au guzuŕa dala uste dabenen bat ba'lego, baña, Astui abixendun euzko-abeŕtzalia ta guraso euzkeldunari itundutia daukie.

Abeŕkide au, adizkide batek iñoskunez Bilbao'n bixi da, ba, ta englandaŕ emakume bataz ezkonduta bixi be.

Emakume, onek, erderaz paŕa-paŕa egiten ei-dau, baña bai englanderaz be. Englandaŕa ixan eta englanderea ez jakitia, aŕitzekua ixango zan ixan be.

Astui abixendun abeŕtzale onek eta onen emazte englandaŕak, sendija be ei-dauke; Andoni euzkel-ixendun mutiko edeŕa. Ene irakuŕle askorentzat, au, ipuña-edo ixango da.

Baña ez, ezta ipuña, egija baño. Bilbao'n jayo ta azten dan Andoni ixeneko euzko - england nasteko mutikotxubak, London'en jayo ta azi ixan ba'litzan, englandaŕen izkerea ederto oguzten ei-dau. Eta gaztelerea be, Madrid'en jayo ta azi ixan ba'litzan lez.

Euzkeraz, ostera, ¡gaxua! "bai" be ez ei-dau ikasi... Eta Bilbao'n jayua da, Bilbao'n azi dana.

Aŕa euzkelduna dau, euzkelduna ta jeltzalia. Ama bakaŕik, dau, englandaŕa.

Eta Andonitxu bilbaotaŕ euzkel-ixendun gastetxubarentzat, englandaŕen izkerea ikasteko, ama bakaŕik englandaŕa ixatia naikua ixan da.

Euzkeraz ikasteko, ostera, aŕa euzkelduna ta jeltzalia ixatia bez, ezta Andoni euzkel-ixen poliŕaz ugutzauta egotia be.

Euren seme-alabatxuak eŕdeldun azten dabezan guraso euzkeldun abeŕtzaliak gogaŕketa senduetan imiñteko, ikaspide edeŕa auxe.

Englandaŕ ama batentzat, bere abeŕiŕik uŕun bixi, ta euzko-abeŕtzalia dan jeltzaliaz ezkonduta egotia be, bere seme kuntuntxubari ama-aldeko abeŕi-elia irakasteko, ezetariko eragozpenik ezta ixan. Bilbao'ko eŕdel-guraak be, englandaŕ ama zintzuari, bere eŕayetan soŕturiko semetxubari englandaŕen elia irakasteko, eztautsa esirik txikijenik be bideratu.

Gure euzkotaŕ ama-jeltzaliei, ostera, gustijei ezpa-da, be, geyenai, beintzat, Bilbao'n bixi ixatia naikua ta laŕ yake, euren seme-alabatxubei gaztelaŕen izkerea bakaŕik baño irakatsi ezin al-ixateko.

Lenengo itzak euren ama-altsuetan ikasi biaŕa daben umetxubei euzkeraz irakasteko idoro oi-dabezan eragozpen oŕeik, ¿egizkuak ete-dira, gero?

Euzko-ameak ixan biaŕian englandaŕ-ameak ba'litzaz euren eŕayetako seme-alabatxubei euzkeraz irakasteko idoroten dabezan eragozpen gusti oŕeik, beriala ayenatuko litzakez... Guk ori uste-dogu...

URIBITARTE'TAŔ IBON.

Zumalakarregi

Euzkadi'n iñoiz izan dan buruzagirik azkaŕena il zan ezkeroztik eun urte uxatu yakuz. Egunkari geyenak zerbait idatzi dabe Zumalakaŕegi'tzaz. Madrid'eko "El Debate", berak be, ingoski osoa opaldu dautsa. Oraintsu agertu zan Zumalakaŕegi'ren bixitzea: Benjamín Jarnés'i zoŕ yako. Idazle onen aburuz geure euzko-seme au izan zan "El genio militar más considerable que España ha dado en los últimos tres siglos".

Zumalakaŕegi'ren eriotza dala-ta eun urte uxatu dira, baña euzkotaŕak eztautse omenaldi gurenik egin. Gustiok alkaŕtzeko ordu egokia izanen zan. Zaŕontzaleak maite dabe euren buruzagia izan zalako. Abertzaleak be, arengana egon bear giñakez, buruzagi aren biotzean egon baizan euzkotaŕ gustiakaz eŕi bat osotzea. Orixe dirausku Garate'taŕ Justa idazle azkaŕak, bere azkenengo "Estudios euskerianos,,'en. "Provincias Vascongadas. Fuero de Guipúzcoa". Un español guipuzcoano'k idatzi eban idazlatxuan ikasi daikegu Zumalakaŕegi'ren gardia.

Arana-Goiri'ren asmoai eztautse kalterik egiten beste euzkotaŕ onein aburuak. ¡Sabin'ena sendotzen dabe! Euzko-seme batena ezta izan geure eŕi onen abeŕi-eskubidia, askorena baño. Baña egiak egi, AranaGoiri'taŕ Sabin'i zoŕ yako abeŕtzaletasunaren indaŕa ta batasuna. Lau bat egin dira Zegama'ratu gintzala. Zumalakaŕegi'ri omena egin geuntson, ixilpean, zarata-barik. Eleizan bertan Font'ek egin eban gizairudia agertu yakun.

Zegama'ko atsotxu maitagaŕiak otoitz-egiten dautse irudi ari. Santu baten irudia bai'litzan! Santu bat etzan izan, baña euzko-eŕiaren aldezle gorengoa, bai beintzat. Karlataŕak eztauke Zumalakaŕegi'gan euratarik. Gauŕ bizi-izan ba-zan, abertzaletzat aren burua agertuko zan. Eztaikeguz iñundik iñora Zumalakaŕegi eta geure artean aldakuntzak aurkitu.

Baña eztaigun geyagorik idatzi. Zumalakaŕegi'tzaz liburu asko ageŕtu dira. Zaratiegi'k antziña emon euskuzan gizon oŕen baŕi gustiak. Oyartzun jaunak eŕderaz jaŕita Henningsen'ena, be, argitara da R. I. E. V.'en ainbat gai agertu dira buruzagi aretzaz. Guimón osalariak, be, "Revista Clínica de Bilbao"n gai jakingaŕi bat erabili eban. Zelako eŕiaz il zan Zumalakaŕegi atzaldu euskun "Yakintza" aldizkingian Labayen'ek emon euskun drama baten baŕi. ¿Ezer geyagorik? ¡Bai bost! Arira gatoŕzan, baña.

Leŕo oneikaz asmo auxe geunkan: 1835'gaŕenko bagilaren 24'gaŕena euzkotaŕai gomutarazo. Doniane zoragaŕia geure basetxietan lixaŕez ageŕtzen dan goxalde batez li zan euzko-seme azkaŕ au. Zegama'ko apaiza oeratu yakon eta itaundu eutson:

—Toma jauna, ¿zer isten dozu eta zein da zeure azken-naya?

—Emaztea eta iru alaba isten dodaz. Ogasun bakaŕak; besterik eztaiket itxi.

Geyagorik, be, itxi eban bere izen aipagaŕia. Amaŕak eta erdiak ziran betiko il zanean. Emeretzi ilebete igaro ebazan Karla'ren aldez eta ile oŕeitan amaikatxu gurenda loŕtu euzan. Beŕogeta sei urte eukozan gizon a, joan zan. ¡Bere eŕiaren negaŕgaŕizko egunak ikusi ba-ebazan!

Duke de la Victoria eta Conde de Zumalakaŕegi dedu utzak emon eutsezan bere sendikoai. ¡Gaxoa! Zenbat odol ixuri zan gudate aretan! Azkenez gustia galtzeko! Euzko-seme askoren eredu: iñoren aldez gustia emon beaŕa, azkenean ordain txaŕa loŕtzeko, bere.

Eta Zumalakaŕegi'ren eun urtegaŕen onetan bilduŕ auxe bururatzen yaku:

Buruzagiaren eriotzea ain kaxkaŕkiro ospatzen ba-dogu, zer egingo dogu Pueruen eun urtegaŕena elduko yakunian? Tradiziño - itzak aboan darabilguz, baña egintzak uŕuntxu dazoz.

INGI BILDEGIA
Papelería de Oria.
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA
Teléfono, 154. TOLOSA

EUZKELDUN TXAPEL OLA
Boinas Elósegui
TOLOSA

TXIKORO (ACHICORIA) BAKE

Doniane-jayak Solokoetxe'n

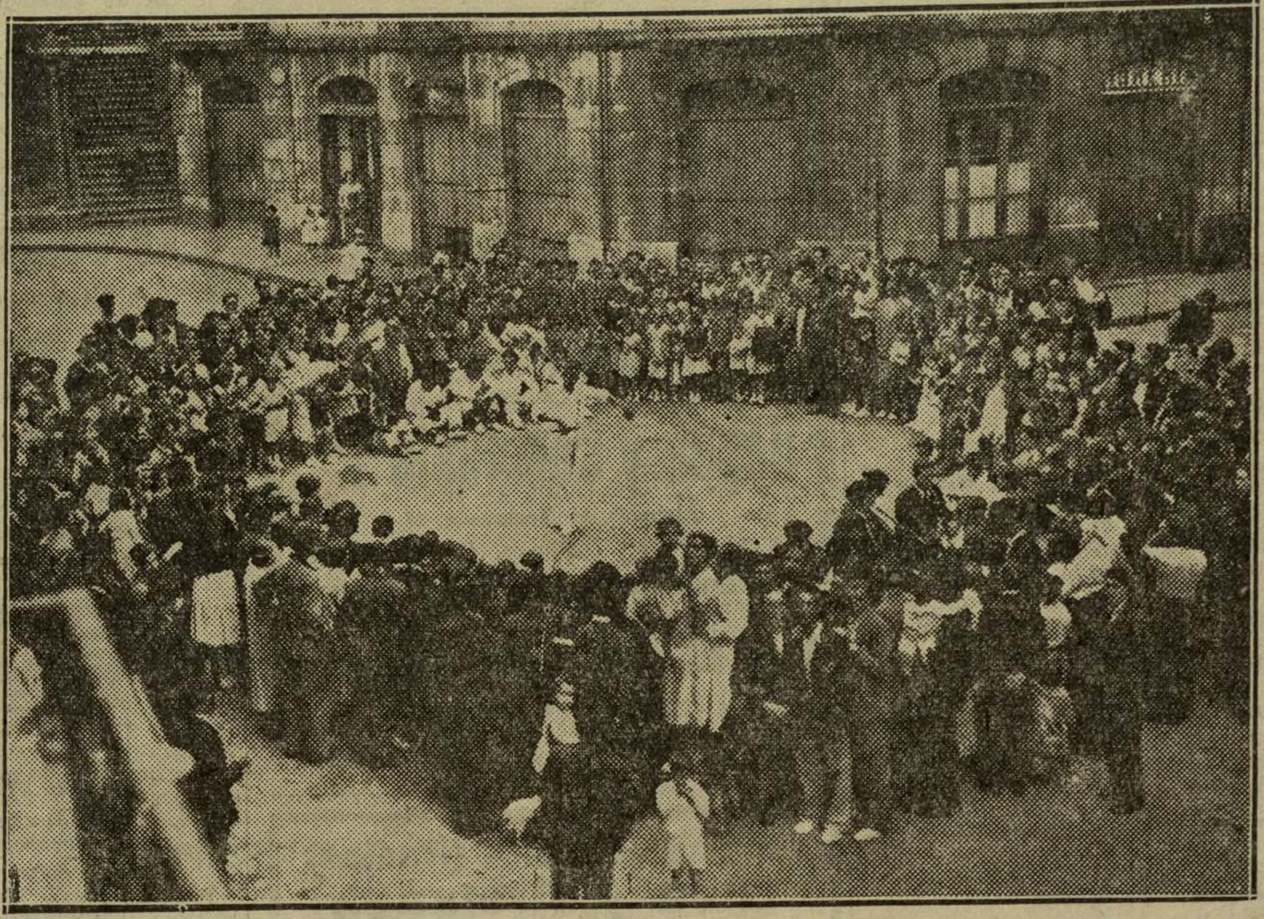

Bilbao'ko auzone txukunena Solokoetx dogu. Zabalbide-aldatzak gora eldu zaitekez auzune onetara. Doniane-jayak aundikiro bertan ospatzen dabez. Argazki onek adirazoko dautzu. Igande-goxian ixan zan eta auzuneko biztanle gustijak enparantzara duaz euzko-erazko dantzaketeak ikusten.

Mutil gaste onek, auŕeskulari bati yagokon legez, bira-bira itxelak egiten dauz. Neskatilatxu batek, be, egiñalak egin euzan! Solokoexte'ko biztanliak euzkotaŕak dirala erakusten dabe. Bilbao'ko beste auzunetan, be, baŕdiñak bai-litxaz!

(Goikoetxea'ren argazkija.)

Erderaz!

Bai, irakuŕle. Zornotza urian erderaz itz-egiten da. Euskera aztu egin yakiela esan leike. Eŕi oso polita da Zornotza; eta Bizkayaren biotz-biotzian dagoan lez, Euzkadi osoan diran eŕietarik ezagunenetaŕikoa be bai. Neuk beintzat aspalditik ezagutzen dot.

Orain dirala amar-amabi urte euskera ezekijenik ez egoan Zornotza'n, eta erdera ez ekijenak asko ziran, geyenak nire ustez. Gaur, baŕiz euskera eztakijenak ugari doguz, erdera eztakiyenik bat be ez. Zelako auŕerapenak egin doguzan!

Lengo "Jaungoiko-Zale" ta oraingo "Ekin" eta "Karmen'go Argiak" polito argitalduta egon aŕen ezeŕbe eztabela egiten esan leike, nai ta bertokuak izan. Euzkadi'ko beste eŕietan emen lez jazoten ba da, gure euskel-idazleen lanak al peŕikakoak dirala esan bear dogu. Bilbao'ko EUZKADI, Donostia'ko "Argia", "El Día", "Jakintza" ta abar alpeŕik dabilzala esan bear, beste eŕietan emen jazoten dana jazoten ba da. Ori olan ba da euskera maitia eriotz-bidetik dabil. Au bai zoritxaŕa

Lengo egun baten amar urte inguruko neskato bi uŕeratu yatazan eta erderaz izketan asi be bai.

—Euskerarik eztakizue? —itandu neutsien.

—Bai... erantzun eben biyak batera.

—Eta zergaitik egiten dozue erderaz?

—Ezeben erantzun; matralak goŕi-goŕi aldendu ziran. Korpusti aŕatsaldean, Laŕeako eleizan ibildeuna egoala ta ara jun nintzan. Eta Euzkadi'ren biotz-biotzian dagon Karmeldaŕen eleizan Agurtza Deuna erderaz otoiztu eben. Ango lekaideentzat be euskera zaŕa baño erdera gaztea edeŕago zamuŕago egokiago noski.

Olako gauzak ikusita, negar gurea sortu yat eta negar dagit.

Non gagoz? Euskel-eŕijan? Eztirudi. Zornotza uri-politean erdel usaña nabaitzen da. Au bai zoritxaŕa! JOREN.

"Euskeldunak" poema'ri buruz

Oraindik ez aldi luze, "Orixe,,'k euzkeraren azi ereingaŕi, bere buruaru nekeaz lapurtuz, kopeteko izerdiz atera duan poema oŕeri aldundian emandioten matralekoakin zeŕaldo jausi dute on-azpira. Zearo kukilduta, ezertako almen gabe, geiago bururik jazoko ez duan antzian...

Au onela begiratuz laŕi-laŕi biotz-estuka datorkigu EUZKADI egunkaria guziok estenka sulatuz ea amildegitik jaso dagigun, ¿zer egin? esan-ka.

"Gure irakurle guztiak atzaldu begizkue zer egin daikegun". Ona nerea lotsaz bederik azalean.

Arpegiz patrasa, baño, gogoz ez da ain lotsagaŕia ere.

Ondo dagokit "Irigoyen'taŕ Txomin" ta "Urgain,,'ek diotena. Arpidea zabaldu. Euzkadi osoko udalari laguntza eskatzea; ez Gipuzko, Bizkaia, Araba ta Napartaŕai bakaŕik, Bidasos aruntzko anaiei berdin. Euzkeltzale jatoŕak ditugunalez, nork daki eurok ezku zabalenak ez litzaigaiken?

Euzkel giroa, erderazko "ambiente" deitzen zayona nabari duten bazkun guziei atea jo; Adibidez, Euzkadi-Buru-Batzaŕa, Gipuzko, Bizkai, Araba ta Napaŕ - Buru - Batzaŕai, Euzko-Batzokiai, "Euzkeltzaleei", "Euzko-Ikazkuntzei ta abar...

Euzkel asterokoak aste batez bederik amabost xentimoan saldu, ta bost xentimoko ori izan bedi arpiderako.

Onela ez ote genuke gero aterako guk, gure "poema" uste bezin aundiki ta eder? Ta ori badakizue zer belaŕondoko litzaken Belido'rentzat? ANDONI.

Mutriku'tik.

Abenderri menperaturen berpiztea

Plutarco'k diyonez, bein-batian galdetu omen ziyoten Solon'i, eta zein ote zan eŕirik onena, eta erantzupen au eman omen zuan: "Bateri egindako iraña (ofensa) biztanle danak miñaŕtu ta iraindua izan danari egindako txaŕkeriya sendatzeko jeikitzeko trebe diran semeak dauzkan eŕija; uraxe da eŕirik onena".

Marti'k digunez: "Abeŕiya'ren aintzarako gudatzeko zoriya izan duanarentzat ezdago gauza mingaŕiyagorik: Abeŕiya'ren joputasunak diraun bitaŕtean patrikaran eskuak saŕtuta geldi egotea baño".

Zerbaitegatik gure Sabin aundiyak bere "Laŕazabal" goitzaldi sakon aŕtan esan zuan: "Nik ezdet nai ezer neretzat; dana nai-dot Euzkadi'rentzat. Oraintxe bertan, eta ez bein bakaŕik, baizik, eun-adiz ere pozik jaŕiko nuke nere lepua aizto edo kutxilo zoŕotzaren azpiyan, nere izenaren oroipenik oldaŕtu gabe, badin-ba'neki nere biziya ematearekin beŕbiztuko litzakela Euzkadi".

Irakaslea'ren esakun gaŕatz au egoki asko sendotzen digu manilaŕ-abeŕtzale sutsu *M. Kalaw*'ek itz oaŕgaŕi abekin: "Bizi zadiz Abeŕiya'ren euspenagatik; baña biaŕezkoa danean... ¡il! beragatik".

Eta oŕelako egiŕada biyotzkoirik gure aŕtean gerta-ba'litz, Sabin'en beste itz abetan auŕki-genezake gure egiñaren lasaitasuna: "Jaungoikoa'ren auŕian garbaiŕu edo damutzen enaizenaz —diyo Sabin'ek— gizonen auŕian ere enaiz garbatuko, damutuko".

zapaltzale maltzuŕaren eztenkadak gaitik izan bedi. Baña, entzun ongi: iñoiz ezdezala negaŕ-tantatxo bat ere ixuri zure

¡Euzkotaŕa! Zure Abeŕiya'k baldin iñoiz odolezko negaŕ-malkorik ba'dagi, patxarazko egoketa koldaŕ edo saldukeri lizunagatik lotsaz mindurik auŕkitzeagatik.

¡Beti zintzo, beti ziñesdun! Une guziyetan beti Abeŕiya'ren alde; baña iñoiz baño maiŕetasuntsuago, zutiñago, ausaŕtsuago ta adoretsuago jasaŕpenezko edo persekusiyozko buŕuka-aldiyetan.

¡Ezegaitik ez-bedi auldu zure adorea! Jasaŕpenak, espetxeratzeak, zigoŕtzak eta gañeantzeko eragozpenak, poz - bideak izan biaŕ dute abeŕtzale batentzat. Ori erakusten digu, Sabin martiri aundiyak. Ori adiyerazten digute auŕerago itz egin diguten eŕbestetaŕ abeŕtzale-aundiyak. Eta egon zaitez prest ¡beti! Euzko-Alderdi-Jeltzalea'ren agindupean zure laguntza zintzoa emateko.

Onekin ezazula uste, ordea, abeŕtzaletasuna eŕbestegoarentzat goŕotoagordetzea danik. ¡Ori ez! Ori ezda egizko abeŕtzaletasuna; Enbeita'k oleŕki zoragaŕi ontan adiyerazten digun zuzentza baizik:

"¡Viva España!" gure etsayen deya,
nik ere "¡viva!" dirautsat;
goŕotorikan ezdagolako
gugandik España'rentzat.
Katolikuak jakin biaŕ dogu,
zer diñon Goiko Jueza'k:
besten gauzari geldi-usteko,
nor-beria zaindu bakotzak.
Au'gaitik diñot: "¡Viva España!"
izan deila Españaŕentzat;
baña Euzkadi, geuria da-ta,
¡geuk biaŕ dogu geuretzat!

ZELETA.

Errijetatik

ALBIZ-MENDATA

Atxaŕanuak okeliaren bila asita daukoguz. Txori aundi oŕeik gose itxelaz dabiltzala esan geinke. Baña ardi-ilik ez zaldi-ilik eztago ta lengo bestian geratzen dira. Gure artaldia oindiño sendo dago ta eztogu uste atxaŕanuak garaurik be eruango dauskubela.

POZTU NAZ.—Lau ilebete geure onduan egin-ondoren egunokaz juateko dogu kukua, be, Ipaŕ-Ameriketa'ra. Olan gexo-barik ondo juatiaz poztuten naz. Kukua juan eta eulija etoŕi, zaŕak esan daroen legetxe. ¿Eulija etoŕi diñozu? Len be obeto dagoz euli pesteok.

AŔITZEN NAZ.—Juan dan urteko Mikel deunaren jayetan Mendatara ekaŕi ebezan inpernuko soñu bonbo ta pestekerijak, baña mutil ona ei-dago bera.

Bost lauŕleko plazan saŕtzia ordaindu eban. Aŕatsalde osuan jo-ta jo baŕiz sasipi lauŕleko baño ezebazan atera. Bost pagau ta bi sobrau. Olan eztok uŕun juango mutil ori.

OIZ-AZPI.

MAÑARIA

GORPUZTI. — Egubenez, Gorpuzti-eguna, jayari yagokan anditasunez emen be ospatu zan. Goxian Jaunartze asko, ta amaŕetako meza-ostian ibildeuna, lenago letxe andikiro egin zan. ¡Edeŕto!

Gure auŕetikuak be, egun andi-au andikiro ta edeŕto ospatzen auŕenengoak zirala esango geunke. Ona emeko esakuna bat. "Gorpuzti, egun andi, zeru-luŕian jai andi".

IRUDI BAŔIJA. — Emakume baten kostuz, emeko elexara Urtzule deuna'ren irudi baŕija ekaŕi dabe. Irudija edeŕa ta poliŕa da. Au dala-ta, pozez gagoz emen; eŕi ontakuak neskutz ta ziñopa oneri berarizko eraspena dautsogu ta. Urtzule deuna'ren eguna uŕilaren 21'gn. ixaten da; ta elizkixun edeŕak eta abaŕ bere omenez egiñaz, egun ori, gomutan eztan alditik ona emen jai artzen da.

AGUŔTU.—Urkiola'ra osteria eginda etirtzala, astartez aguŕtu genduzan emen Elgoibar'ko "Mirentxu" idazleme ospetsua ta Agiŕetxe'taŕ Kasilde Eŕezilgo emakume begikua. Abeŕkide zintzo oneik, poz-pozez aguŕtu genduzan; eta baŕa eurokaz aŕatsaldia atsegiñez ederto igaro be. Eskeŕik-asko "Mirentxu" ta laguna, egin dauskuzuben ikertaldijagaŕik. Eta datoŕen urtian be, ia zelan etoŕten zarien, Urkiola'ra osteratxu bat edo egiñaz.

OBERANTZA EGINDA.—Bere gexoan oberantza eginda aurkitzen da Atutxa'tar Joseba andera "Legoŕa,,'ko etxandera zaŕa. Poztuten gara.

JUAN-ETOŔIJAK.—Emen egun batzuk igarota, lengo astian juan zan Galdakano'ra, Asua'taŕ Miren neskatila.

—Yuŕe'ra juan zan Zubizaŕeta'taŕ Eŕosale bere lobatxuaz.

—Pobeña'tik etoŕi zan Perez'taŕ Eŕose neskatila.

—Lutxana'tik, Magunazelaya'taŕ Masimiñe ta senaŕa.

—Bilbao'tik Ozerin'daŕ Margarite ta senaŕa.

—Bere aŕebia ikertuten etoŕita, igandez egon zan emen, Ariznabaŕeta'taŕ Matxin abeŕkidia.

—Igandez aguŕtu genduzan emen Laŕabe'taŕ Sabiñe, Kintana'taŕ Karmele, Bustintza'taŕ Miren Edurne, Yuŕebaso'taŕ Andone ta Madinataŕ Benarte Galdakano'ko emakume zintzuak.

ULERTU ONA.—I, zereko zera ikusi dok?

—Bai, zereko zerien zera zertzen egondok. ¿Aŕu dok?

—Aŕuko enayuan ba... gauzia bein ain "klaru" esan ezkero ba...

—¡Tirok ba!

MAÑARIKO.

Bilbao tar Jon

Gauŕ muxikaŕ gastedija apal-apali bijotz andijaz Muxika'ko basetxe jetako atiak joten ikusi dodazanian, auxe egin dautset:

—¡Kaxo, mutilak! ¿Zer dabiltzube

—Bilbao'taŕ Jon gure lagun zintzo abeŕtzale benetakua, iragoko ainbat tian gexo txaŕ bategaz oeratuta aurk da-ta, berak biaŕ daun laguntzea loŕ ko ukaŕ bila gatoz-erantzun dauste.

Erantzun au entzun dodanaz ba zurbilduta geratu naz. Jon geure -laguna era oŕetan dagola jakiŕia eta txijagorako ixan be.

Orduban gomuta auxe etoŕi yatan deratzi urte nebazala, ondiño mu koskoŕa nintzala, aŕiŕa ta amama Erakatxo'ratu nintzan. Eta aŕiŕa ta a mak, ilobatxubari, pozik egon dedin zeozertxu beti emon oi-dautse. Eta be, ogi-zati baten ganian eztija e eustien. Ni gozo-zalia ixan be-ta, p aŕtu neutsien, eta pozik jan be. G baŕiz, beriala etxerantz abijau nin Bidian niñoyala, urdaleko miñak ninduban. Eta min a zala-ta, zen galduta bide-baztaŕian jausiŕa a nintzan.

Alan biaŕ zalako-edo, gauŕ ge auŕkitzen dan Jon, andik igaro zan bide baztaŕian jausiŕa ikusi nenduba bizkaŕian imiñi, ta etxera eruan ne ban. Ene amak besuetan aŕtuta, eruan nenduban, gero. Eta era are zaindu nindubelako, osatu egin nintza

Aldi atan, Jon, lagun ixan yatz -zorijan nenguan lekutik aŕtuta osa imiñi nenduan-eta.

Orain, ba, laguntza-biaŕian auŕk dana, bera da. Eta bera dalako, u ukaŕ-bila eldu ixan yakuzan eŕi-m aldodan giñuan ene eskuba luzatu ezin itxi neiskijue. Eta ni lez empa muxikaŕ gustijak be lagundu ixan d la uste dot. Bilbao'taŕ Jon dan lango taŕ ona ta benetako abeŕtzale bateri biaŕ-ixan aldijan aldan-neuŕijan e luzatu barik itxi be ezin leikijo-ta (1)

Ainbat ariñen osatuko al-da.

INSUNTZA'TAŔ JO

(1) Asmo begikua, bein, muxikaŕ tedijarena, laguntza - biaŕixaneko a diari eskuba luzatutia baño egiñe logaŕijagorik, eztago ezer egon Nire txaluak be, eŕitaŕa nozubene zubentzako dira.—I.

¡Itzaldi-pilloa!

España'ko agintarijak lagi-bide ibili guraz-edo, iganderako itzaldi-b menak emon dabez. Itzaldi ta m ñak laketuten dabez, beraz. Eta a derdi gustijak gertu dagoz. Acción P pular'eko mutilak Medina del C po'n batzaŕtuko dira. Gil Robles e Jiménez Fernández jaunak itzaldij egingo dabez.

Alderdi oŕetakuak Valencia'n, b batuko dira. Derecha Regional Vale ciana deritxon alderdikuak Mestall batzaŕtuko dira eta ministru bik -egingo dabe.

Ezkeŕtaŕak, be, Stadium Metrop litano deritxon tokijan batuko dir geroxe Barajas'en beste oŕen bes egiteko. Martínez Barrio, Azaña e Sánchez Román jaunak izlari ixan ei-dira. Monjuich'en Jiménez Ossorio y Gallardo eta Ruiz ek mitin gorengua egingo ei-d

Eŕegetaŕak edo Bloque Naciona ekuak, be, Madrid-onduan mitiñen b egingo dabe Martínez Arévalo, Calvo Sotelo eta Goikoetxea izlari diralar

Euzkadi'n abertzaliak Iruña'ratu dira Iruxo eta Agiŕe jaunaen itzald jak entzuteko.

Gaŕantzi andija eukiko ei-dabe m tin edo batzaŕ gustijok. Ezkeŕtaŕa eta eskumataŕak, gustijak euren daŕa erakutsi nairik dabiltz. Vale cia'n batzaŕtuko ei-dira eun milat gora. Metropolitano'n be, beste oŕ beste. Barcelona'n egingo dan mitiñe iñoiz ez beste batuko diralakuan d goz. Medina del Campo'n beŕogei m la. Bolque Nacional'ekuak gitxij ixango dira.

Abertzaliak, baŕiz, irurogei milat gora batzaŕtuko dira Iruña'n. Igand au, igande goŕija ixango da gustijen tzat. Alderdi bakotxak nausi ixan g ra leuke. ¡Oŕ konpon españaŕak!

Euzkotaŕok bake-bakian batuko g ra geure uri zaŕean. Nabaŕa'ko za ontzale pestiak geure kontra dabil ibili, baleko izpaŕingijaz, bestel iragaŕkijakaz. Gustijen ganetik jua go gara.

Henry Bergson

Doistaŕen izpaŕingi batek "Germa nia,,'k diñuanez katoliku-biuŕtu d France'ko pilosopo aipagaŕiena d Henry Bergson. Ludi osoan zabal-za bal dabil gizon oŕen izena, France ko Akademi eta garaitekoetan one xek dira: Essais sur les données im médiates de la consciencie; "La m re"; L'evolution créatrice". Gorputz ta arimaren aŕtean diran gora-be buruz, be, sakonkiro idatzi dau.

Baña Bergson'en pilosopi-aleak e taikez onaŕtu katoliku batek. Oŕeg tik poztuten gara "Germania,,'k d kaŕen izpaŕak. Bergson ezta lenengo Oŕ France'n katoliku-egin dira Cl del, James, Bazin, Godoy, Gheón e beste zenbait idazle.

Orain aŕte pilosopo gurena izan d au, ezkeŕtaŕantzat kaxkaŕena izan dalakuan gagoz. ¡Talentua emon e kendu, ezkeŕtaŕak euren eskue dauke!